

OKRESNÝ ÚRAD TREBIŠOV
Odbor starostlivosti o ŽP
Námestie Mieru 804/1
075 01 Trebišov

Vaša zn.

OU-TV-OSZP-2022/008827-022
OU-TV-OSZP-2022/008827-027

Naša zn.

2837/2022

Vybavuje

Mgr. Alexander Starinský
tmhc@tmhc.sk

Košice, dňa

07.09.2022

VEC: Centrum mechanicko – biologickej úpravy - zámer – vyžiadanie doplňujúcich podkladov
- odpoveď

Spoločnosť TMHC, a.s. so sídlom Rastislavova 98, 043 46 Košice, obdržala dňa 24.08.2022 Vaše dve vyžiadania doplňujúcich podkladov k pripomienkam Ministerstva životného prostredia SR, odboru odpadového hospodárstva, v stanovisku zo dňa 05.08.2022, k pripomienkam Jána Fecenka, Lackovce 79, 066 01 Humenné, v stanovisku zo dňa 19.08.2022 a k pripomienkam Mgr. Art. Jany Obšivanovej, Hlavná 165/42, 076 62 Dvorianky, v stanovisku zo dňa 23.08.2022, ktoré boli podané k predmetnému zámeru navrhovanej činnosti.

Účelom navrhovanej činnosti je mechanicko-biologická úprava odpadov, ktorá bude prebiehať prevažne v uzavretých priestoroch. Výsledkom tejto činnosti bude stabilizácia biologicky rozložiteľnej zložky odpadov, pred uložením na skládke nie nebezpečných odpadov a tiež získanie materiálovo a energeticky využiteľných zložiek z odpadu. Technologické zariadenie (otvárač vriec resp. drvič, sitový triedič, technológia na stabilizáciu biologicky rozložiteľného odpadu a pod.) bude majetkom spoločnosti a bude využívané pre procesy úpravy odpadov, ktoré spočívajú vo vytriedení prijímaných odpadov do zariadenia, vytriedení biologicky rozložiteľnej zložky odpadu a jej následnej biologickej stabilizácii, vo vytriedení materiálovo a energeticky využiteľných odpadov, pre ich následné zhodnotenie a v zmenšení objemu nevyužiteľných odpadov, zneškodňovaných umiestnením na riadenej skládke nie nebezpečných odpadov.

Na základe uvedeného ste nás ako navrhovateľa požiadali o stanovisko a o doplňujúce informácie k jednotlivým pripomienkam a to v lehote do 15 dní odo dňa doručenia vyžiadaní doplňujúcich podkladov. Po preštudovaní predmetných pripomienok uvádzame v stanovenej lehote nasledovné stanovisko:

Pripomienky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, sekcie obehového hospodárstva, odboru odpadového hospodárstva, Námestie Ľudovíta Štúra 35/1, 812 35 Bratislava:

1. Navrhovateľ plánuje v oboch variantných riešeniach nadsitnú frakciu dočasne skladovať na vymedzených plochách alebo priamo nakladať do kontajnerov a nákladných vozidiel pre ďalšie spracovanie mimo navrhovaného areálu, za účelom materiálového a energetického zhodnotenia. Alebo s ňou môže byť nakladané inak, v zmysle platných legislatívnych predpisov SR a ďalších legislatívnych zmien (napr. zneškodnenie na skládke odpadov do roku 2027, v súlade s vyhláškou MŽP č. 382/2018 Z. z. o skládkovaní odpadov a uskladnení kovovej ortuti). **MŽP SR a**

Zväz výrobcov cementu Slovenskej republiky podpísali v roku 2021 memorandum o vzájomnej spolupráci, ktorého cieľom je nastavenie vzájomných pravidiel tak, aby pri výrobe cementu dochádzalo k využitiu odpadu vyprodukovaného na území Slovenskej republiky v čo najväčšej možnej miere. V nadväznosti na uvedené navrhovateľovi odporúčame zamerať sa práve na odklonenie nadsitnej (ľahkej) frakcie od zneškodňovania skládkovaním.

Vyjadrenie navrhovateľa:

Nakladanie s výstupmi z procesu mechanicko – biologickej úpravy odpadov bude zabezpečené plne v súlade s príslušnou legislatívou odpadového hospodárstva, vrátane ustanovení vyhlášky MŽP SR č. 382/2018 Z. z. o skládkovaní odpadov a uskladnení kovovej ortuti. Konečné spôsoby nakladania s týmito výstupmi budú závisieť od spomenutých legislatívnych požiadaviek, ale aj od dostupnosti iných, vhodných zariadení na nakladanie s odpadmi, vrátane zariadení na výrobu tuhého alternatívneho paliva (TAP), taktiež od jednotlivých zmluvných vzťahov, ale aj od celkovej situácie na trhu nakladania s odpadmi, vrátane konečných cien za ďalšie nakladanie s výstupnými odpadmi z procesu mechanicko – biologickej úpravy odpadov a to v súlade s legislatívou odpadového hospodárstva tak, aby bola zabezpečená aj ekonomická udržateľnosť prevádzky navrhovaného zariadenia a aby zároveň nedochádzalo aj k neprimeranému navyšovaniu výsledných poplatkov za spracovanie odpadu pre pôvodcov odpadov, vrátane samospráv a teda aj samotných obyvateľov miest a obcí. V rámci energetického zhodnocovania nadsitnej frakcie navrhovateľ uvažuje aj nad jej expedíciou na výrobu TAP s následným spracovaním v zariadeniach na spalovanie odpadov. Z dlhodobého horizontu sa navrhovateľ bude zameriavať na odklonenie nadsitnej (ľahkej) frakcie od jej zneškodňovania skládkovaním.

2. Navrhovateľ v rámci variantu č. 2 uvažuje s vykonávaním procesu intenzívnej fázy biologickej stabilizácie v uzavretej stabilizačnej hale s pôdorysnými rozmermi 100 x 40 m. Proces intenzívnej fázy biologickej stabilizácie bude vo variante č. 2 vykonávaný ukladaním podsítnej frakcie z mechanickej úpravy do stabilizačných základok, resp. hroblí, v tejto uzavretej hale. **Vzhľadom k tomu, že biologicky rozložiteľná zložka zmesového odpadu pri procese stabilizovania v halách aeróbnym spôsobom môže vytvárať veľké množstvo výparov, ktoré môžu zabráňovať viditeľnosti v danom priestore a samotná manipulácia s odpadom môže byť problematická. Je vhodné, aby vo variantom riešení č. 2 bolo uvedené ako chce navrhovateľ predísť takýmto možným problémom.**

Vyjadrenie navrhovateľa:

Návrh technologického riešenia navrhovanej činnosti vychádza v oboch realizačných variantoch z najlepších dostupných techník (BAT), ktoré sa vzťahujú na predmetné zariadenia a taktiež z technológií, ktoré sú štandardne používané a už dostatočne v praxi overené v rôznych krajinách, v zahraničí, napr. v Rakúsku. Pre zachytávanie možných výparov z procesu biologickej stabilizácie a pre maximálne eliminovanie možných negatívnych dopadov je pre oba varianty navrhnutý automaticky riadený systém aktívneho prevzdušňovania a tiež systém aktívneho odvetrávania. Na základe jednotlivých monitorovacích zariadení, ktoré sledujú jednotlivé parametre procesu stabilizácie, je systém prevzdušňovania a odvetrávania automaticky riadený s vývodom výparov do biologického filtra, ktorého účinnosť je minimálne 95 %. Okrem automatického systému odvetrávania, ktorý bude umiestnený v stropných častiach objektov a ktorý bude pre oba varianty dostatočne kapacitne nadimenzovaný s ohľadom aj na uvedené procesné výpary, je možné jednotlivé základky stabilizovaného materiálu, resp. výpary z nich, dostatočne odvetrávať aj cez samotný prevzdušňovací systém, ktorý bude v oboch variantoch navrhovanej činnosti umiestnený v podlahe stabilizačných priestorov (pod stabilizovaným materiálom). Vďaka tomuto prevzdušňovaciemu systému bude možné zabezpečiť aj tzv. negatívne prevzdušňovanie materiálu s vyústením taktiež do biologického filtra, kedy do základok stabilizovaného materiálu nie je vháňaný vzduch z prevzdušňovacieho potrubia (systému), ale naopak, dochádza k nasávaniu vzduchu cez základky stabilizovaného materiálu do prevzdušňovacieho potrubia. Uvedenými spôsobmi je na základe skúseností z praxe možné zabezpečiť dostatočné odvetrávanie uvedených priestorov pre oba varianty. Z hľadiska technologického procesu, s ohľadom aj na samotnú tvorbu výparov z procesu biologickej stabilizácie, je ale vhodnejším na konečnú realizáciu navrhovaný variant č.1 s biologickou stabilizáciou v uzavretých boxoch, ktorý aj v rámci vypracovaného zámeru pre zisťovacie konanie bol vyhodnotený ako optimálny variant.

3. Navrhovateľ na str. 64 v tab. 10 uvádza zoznam odpadov vstupujúcich do procesu mechanicko – biologickej úpravy. Okrem iného uvádza odpady katalógové číslo 02 01 04, 03 01 05, 03 03 01, 03 03 08, 15 01 05, 15 01 06, 16 01 19, 17 02 01, 17 02 03, 19 12 01, 19 12 04, 19 12 07, 19 12 08. **Žiadame doplniť z akého dôvodu je potrebné, aby tieto odpady vstupovali do mechanicko – biologickej úpravy, v akom množstve – samostatne pre každý druh odpadu.**

Vyjadrenie navrhovateľa:

Zoznam odpadov vstupujúcich do procesu mechanicko – biologickej úpravy, ktorý je uvedený v zámere pre zisťovacie konania vychádza, tak ako aj samotné technologické riešenie, zo skúseností s prevádzkovaním identických, existujúcich zariadení v zahraničí. Jedna sa o druhy odpadov, ktoré budú predstavovať doplnkové druhy odpadov, popri druhoch odpadov, pre ktoré je zariadenie primárne určené (odpady s katalógovým číslom 20 03 01 a 20 03 07). Tieto doplnkové odpady sú dôležité aj pre zabezpečenie optimálnej štruktúry spracovávaného materiálu, najmä pri procese biologickej stabilizácie, ktorá napomáha optimálnemu procesu biologickej stabilizácie (napr. vznik optimálnej štruktúry materiálu pre dostatočné prevzdušnenie). Uvedené druhy odpadov budú do navrhovaného zariadenia vstupovať napr. aj v prípade potreby ich zneškodňovania na skládke odpadov, v súlade s ustanoveniami §6 Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čím bude v prípade ich úpravy v navrhovanom zariadení zabezpečená aj ich mechanická úprava na energetické, prípadne materiálové zhodnotenie, v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva. Niektoré uvedené druhy odpadov sú zároveň aj odpadmi, ktoré sú vhodné na využitie v nadväznosti na odporúčanie MŽP SR, ktoré je uvedené v bode 1 a teda ich mechanickou úpravou v navrhovanom zariadení dôjde aj k potrebnej predúprave na tento účel.

Z hľadiska predpokladaného množstva jednotlivých uvedených druhov odpadov, navrhovateľ predpokladá minimálne vstupy týchto odpadov, vzhľadom na celkovú navrhovanú kapacitu zariadenia. Celkové predpokladané množstva jednotlivých, uvedených druhov odpadov sú zosumarizované v tabuľke nižšie. Predpoklad týchto množstiev vychádza najmä z dostupných údajov o produkcii odpadov v dotknutom regióne a jeho okolí, za jednotlivé kalendárne roky.

Katalógové číslo odpadu	Predpokladané množstvo v t/rok
02 01 04	10
03 01 05	100
03 03 01	10
03 03 08	10
15 01 05	20

15 01 06	200
16 01 19	30
17 02 01	10
17 02 03	10
19 12 01	20
19 12 04	100
19 12 07	20
19 12 08	100

Navrhovateľ zároveň uvádza, že niektoré z uvedených druhov odpadov sú štandardne súčasťou obdobných zariadení na mechanicko – biologickú úpravu odpadov aj v rámci Slovenskej republiky. V rámci posudzovania, resp. povoľovania týchto zariadení sa taktiež k týmto zariadeniam vyjadrovali aj dotknuté orgány, vrátane rezortného orgánu:

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/intenzifikacia-zhodnotenia-energetickeho-vyuzitia-komunalneho-odpadu-h>

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/optimalizacia-procesov-kapacit-zhodnocovania-odpadov-v-prevadzke-centr>

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/zariadenia-na-upravu-zhodnocovanie-odpadov-pri-skladke-odpadov-v-zohor>

Pripomienky Jána Fecenka, Lackovce 79, 066 01 Humenné:

K zverejnenému zámeru navrhovateľa týmto ako verejnosť podávam nasledovné písomné stanovisko podľa ustanovenia § 24 zákona o EIA, čím prejavujem záujem na navrhovanej činnosti podľa § 24 zákona o EIA a **vyjadrujem zásadný nesúhlas s navrhovanou činnosťou, a to najmä z nasledujúcich dôvodov:**

- realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k vybudovaniu nevyhovujúceho zariadenia na predúpravu odpadu, ktoré neumožňuje úpravu odpadov zodpovedajúcu súčasnému stavu techniky a nezohľadňuje technický a vedecký pokrok, ktorý majú členské štáty EÚ pravidelne uplatňovať v praxi, dôsledkom čoho bude odpad neprimerane a nevhodne spracovávaný, pričom samotná existencia tohto zariadenia môže spôsobovať viac škôd ako úžitku a nie je vylúčené, že môže negatívnym spôsobom ovplyvniť ďalšie smerovanie a rozvoj odpadového hospodárstva v Slovenskej republike, resp. vytvoriť nebezpečný precedens, ktorý by sa mohol stať základným kameňom deformácie odpadového hospodárstva;
- prevádzkovanie navrhovanej činnosti môže predstavovať významné riziká pre životné prostredie a verejné zdravie.

Vyjadrenie navrhovateľa:

Pre navrhovanú činnosť je zvolené technologické riešenie, ktoré je v súlade s najlepšimi dostupnými technikami (BAT), ktoré sa vzťahujú na predmetnú oblasť spracovania odpadov a zároveň vychádza aj z technológií, ktoré sú štandardne používané a už v praxi dostatočne overené v zahraničí, a to v krajinách akými je napr. Poľsko alebo Rakúsko, ktoré kladie vysoký dôraz na ochranu životného prostredia. Prevádzkovanie navrhovaného zariadenia bude podmienené vydaním integrovaného povolenia v zmysle zákona č. 39/2013 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré vydáva Slovenská inšpekcia životného prostredia a ktorá bude nad danou prevádzkovou vykonávať aj kontrolnú činnosť. Prevádzka navrhovanej činnosti bude v súlade so všetkými predpismi na ochranu životného prostredia a verejného zdravia, vrátane príslušných legislatívnych predpisov odpadového hospodárstva. V rámci žiadosti o vydanie integrovaného povolenia pre prevádzku bude navrhovateľ preukazovať aj súlad zvolenej technológie s najlepšimi dostupnými technikami (BAT). Prevádzkovanie takéhoto zariadenia so stanovenou kapacitou ani nie je možné bez uvedeného súladu s BAT. Z uvedeného teda jasne vyplýva, že predmetná technológia zodpovedá súčasnému stavu techniky a zohľadňuje vedecký a technický pokrok. Uvedené tvrdenie v predmetnej pripomienke je preto zavádzajúce.

Všetky vplyvy a riziká pre životné prostredie a verejné zdravie sú vyhodnotené v samotnom vypracovanom zámere pre zisťovacie konanie, ktoré bolo vypracované v súlade so zákonom č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o EIA“). Zároveň pre dostatočné posúdenie týchto vplyvov boli pre uvedený zámer vypracované hluková štúdia, rozptylová štúdia, dopravné posúdenie, ale aj hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie. Tieto dokumenty boli vypracované odborne spôsobilými osobami a sú súčasťou zámeru navrhovanej činnosti ako samostatné prílohy. V rámci zámeru pre zisťovacie konanie boli zároveň uvedené opatrenia na maximálnu elimináciu negatívnych dopadov na životné prostredie a verejné zdravie, v súlade s príslušnými legislatívnymi predpismi. Zámer pre zisťovacie konanie, ani žiadna z predmetných štúdií, ktorá bola spracovaná odborne spôsobilými osobami neidentifikovala žiadne významné riziká pre životné prostredie alebo pre verejné zdravie, ktoré by navrhovaná činnosť mohla predstavovať. Z uvedenej pripomienky ani nie je zrejmé, na základe čoho pán Fecenko, ako dotknutá verejnosť takéto tvrdenie uvádza.

Tvrdím, že predmetný postup posúdenia iba v zisťovacom konaní je nepostačujúci, a to z nasledujúcich dôvodov:

1. Navrhovateľ navrhovanú činnosť účelovo zaradil podľa prílohy č. 8 k zákonu o EIA, keď ju zaradil pod kapitolu 9 položku č. 6: *„Zhodnocovanie ostatných odpadov okrem zhodnocovania odpadov uvedeného v položkách 5 a 11, zariadenia na úpravu a spracovanie ostatných odpadov.“*
2. Je dôvodné sa domnievať, že pohnútkou navrhovateľa k zaradeniu navrhovanej činnosti pod kapitolu 9 položku č. 6 prílohy č. 8 zákona o EIA bolo vyhnutie sa postupom posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti podľa zákona o EIA, v rámci ktorého sa vykonáva komplexnejšie a podrobnejšie posúdenie navrhovanej činnosti ako v zisťovacom konaní.
3. Z charakteristiky navrhovanej činnosti, tak ako ju v zámere na strane 19 popisuje navrhovateľ vyplýva, že: *„Pri tejto činnosti dochádza k výstupu teplôt v stabilizačných základkách až na teplotu 70 °C, čím je v rámci procesu biologickej úpravy odpadov zabezpečená aj hygienizácia spracovávaného materiálu a teda aj likvidácia prípadných choroboplodných zárodkov, resp. patogénov.“*
4. Na základe skutočností uvádzaných navrhovateľom v zámere je zrejmé, že v prípade navrhovanej činnosti nejde o zariadenie triediacej linky, ktorú by bolo možné zaradiť pod činnosť podľa kapitoly 9 položky č. 6 prílohy č. 8 zákona o EIA.

5. Vzhľadom na vyššie uvedené tvrdím, že navrhovanú činnosť je nevyhnutné, vzhľadom na jej technologické charakteristiky zaradiť pod kapitolu 9 položku č. 8 prílohy č. 8 zákona o EIA, t. j. ako činnosť: „Zariadenie na zhodnocovanie odpadov tepelnými postupmi“, pričom takáto činnosť podlieha povinnému posudzovaniu vplyvov bez limitu.
6. Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie (Environmental Impact Assessment – EIA) je jedným z hlavných nástrojov medzinárodnej environmentálnej politiky na uskutočňovanie trvalo udržateľného rozvoja a jeho účelom je predovšetkým zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia.
7. Vychádzajúc z bodu 6. tohto stanoviska je potom postup navrhovateľa v rozpore s tým uvedeným, keď sa navrhovanú činnosť snaží definovať cez také jej časti, ktoré sú predmetom zisťovacieho konania, napriek tomu, že súčasťou navrhovanej činnosti sú aj zariadenia, v ktorých bude dochádzať k zhodnocovaniu odpadov tepelnými postupmi, a ktoré sú činnosťou, u ktorej sú jej vplyvy na životné prostredie vždy povinne posudzované. Inak povedané, navrhovateľ sa takýmto postupom snaží účelovo definovať ním navrhovanú činnosť ako činnosť, ktorá podlieha len zisťovaciemu konaniu napriek tomu, že objektívne podstatné časti navrhovanej činnosti podliehajú povinnému posudzovaniu vplyvov bez limitu.
8. Takýto postup navrhovateľa je neprípustný, lebo v celom rozsahu popiera účel procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, ktorým je zabezpečenie vysokej úrovne ochrany životného prostredia a cieľ sledovaný procesom posudzovania vplyvov na životné prostredie, ktorým rozhodne nie je z pohľadu možných negatívnych vplyvov na životné prostredie posúdenie navrhovanej činnosti podľa takej časti, ktorej vplyvy na životné prostredie môžu byť najmenej negatívne, ale posúdenie navrhovanej činnosti podľa takej jej časti, ktorej negatívne vplyvy na životné prostredie môžu byť najvýznamnejšie.
9. Pri navrhovaných činnostiach, ktorých súčasťou sú zariadenia na zhodnocovanie odpadov tepelnými postupmi, zákonodarca podmienkou ich obligatórneho posudzovania bez uvedenia limitov vyjadruje celospoločenský záujem na zabezpečení vysokej úrovne ochrany životného prostredia z dôvodu, že predpokladané negatívne vplyvy takýchto zariadení na životné prostredie môžu byť vždy významné a preto je žiadúce tieto vplyvy popísať a vyhodnotiť v rámci procesu povinného posudzovania vplyvov podľa zákona o EIA a nestačí vyhodnotiť vplyvy takejto navrhovanej činnosti len v rámci zisťovacieho konania.
10. Na tomto základe tvrdím, že u navrhovanej činnosti, vzhľadom na skutočnosť, že jej súčasťou sú zariadenia na zhodnocovanie odpadov tepelnými postupmi, je žiadúce povinne posudzovať jej vplyvy na životné prostredie podľa ustanovenia § 18 ods. 1 písm. a) zákona o EIA v spojení s ustanovením kapitoly 9 položky č. 8 prílohy č. 8 zákona o EIA.

Vyjadrenie navrhovateľa:

V zmysle verejne dostupných informácií, ktoré sú prístupné v Informačnom systéme EIA/SEA na stránke www.enviroportal.sk, je možné vidieť, že identické navrhované činnosti alebo ich zmeny, ktoré boli predkladané inými navrhovateľmi, sú taktiež správne zaradzované podľa zákona o EIA do kategórie 9. *Infraštruktúra, položka č. 6. Zhodnocovanie ostatných odpadov okrem zhodnocovania odpadov uvedeného v položkách 5 a 11, zariadenie na úpravu a spracovanie ostatných odpadov* a boli pre ne vydané aj právoplatné rozhodnutia zo zisťovacích konaní, ktoré rozhodli, že tieto činnosti sa nebudú posudzovať podľa zákona o EIA, čo potvrdzuje, že navrhovaná činnosť je kategorizovaná správne a vplyvy týchto navrhovaných činností na životné prostredie je možné dostatočne posúdiť aj v rámci zisťovacieho konania, v súlade so zákonom o EIA. Pre podporu dostatočného posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a verejné zdravie boli v zisťovacom konaní pre uvedený zámer zároveň vypracované aj hluková a rozptylová štúdia, dopravné posúdenie, ale aj hodnotiacia správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie. Tieto dokumenty boli vypracované odborne spôsobilými osobami a sú súčasťou zámeru navrhovanej činnosti ako samostatné prílohy. Navrhovateľ zároveň dodáva, že účastníkom predmetného zisťovacieho konania pre navrhovanú činnosť sú ako príslušný, povoľujúci, dotknutý a rezortný orgán aj MŽP SR, Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Košice a Okresný úrad Trebišov, odbor starostlivosti o životné prostredie, ktorí v rámci svojich stanovísk taktiež hodnotia aj zaradenie navrhovanej činnosti, podľa zákona o EIA.

Zároveň navrhovateľ dodáva, že proces biologickej stabilizácie (úpravy) podsitnej frakcie s obsahom biologicky rozložiteľnej zložky odpadu, ktorá je súčasťou procesu mechanicko – biologickej úpravy odpadov a ktorá je súčasťou navrhovanej činnosti, je vzhľadom na technologický proces uvedený v zámere pre zisťovacie konanie, obdobný kompostovaniu biologicky rozložiteľného odpadu v zariadeniach na zhodnocovanie tohto odpadu (kompostárne). V rámci procesu kompostovania a tiež procesu biologickej stabilizácie pri mechanicko – biologickej úprave odpadov, dochádza k riadenému prevzdušňovaniu pomocou mechanického prekopávania, resp. aktívneho prevzdušňovania stabilizovaného materiálu, spätého so zavlažovaním, na ktoré sa primárne spätne využívajú výluhy zo samotného procesu stabilizácie. Prirodzené teplo vznikajúce v rámci procesu kompostovania, ale aj v rámci procesu biologickej stabilizácie je výsledkom mikrobiologickej činnosti, ako vedľajší produkt súvisiaci s látkovou výmenou pri rozmnožovaní a činnosti baktérií. Pre túto mikrobiologickú činnosť sú prevzdušňovaním a zavlažovaním vytvárané optimálne podmienky, v podobe dostatku kyslíka, vody, vrátane optimálnej teploty a teda aj optimálne podmienky na samotný rozklad (stabilizáciu) biologicky rozložiteľnej zložky. Ako už bolo uvedené, vznikajúce teplo je prirodzeným výsledkom mikrobiologickej činnosti baktérií a v rámci samotného procesu

biologickej úpravy odpadov nie je externým vstupom do procesu, na ktorý by sa napr. vyžadovala prítomnosť kotolne v rámci technologického zariadenia. Predmetná činnosť biologickej úpravy odpadov je v zmysle prílohy č.1 zákona o odpadoch zaradená ako činnosť R12 Úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11. Už zo samotného názvu a povahy samotného procesu biologickej úpravy, resp. mechanicko – biologickej úpravy odpadov a jeho začlenenia podľa prílohy č.1 zákona o odpadoch je zrejmé, že sa jedná o biologickú úpravu odpadov a nie o zhodnocovanie odpadov tepelnými postupmi. Teploty súvisiace s procesom kompostovania, resp. biologickej úpravy (stabilizácie) sa zároveň pohybujú na relatívne nízkej úrovni (v úvodných týždňoch cca na úrovni 70-50 °C, v nasledujúcich týždňoch cca 40-30 °C), v porovnaní s niektorými procesmi zhodnocovania odpadov tepelnými postupmi, kde teploty vystupujú nad 100 °C a pri ktorých sa aktívne využíva externé teplo. Uvedené tvrdenia potvrdzuje aj štandardne aplikované začlenenie, resp. kategorizácia zdroja znečisťovania ovzdušia navrhovanej činnosti ako 5. Nakladanie s odpadmi a krematória, 5.4. Zariadenia na výrobu kompostu s projektovaným výkonom spracovaného odpadu $\geq 0,75$ t/h, stredný zdroj znečisťovania ovzdušia. V konečnom dôsledku je výsledkom biologickej úpravy (stabilizácie) odpadov výstupný materiál, ktorý sa v praxi často nazýva ako tzv. „šedý kompost“ (<https://www.menejodpadu.sk/aky-kompost-patri-na-skladku-sedy-kompost/>) a ktorý v zmysle NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2019/1009 z 5. júna 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu, menia nariadenia (ES) č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a ruší nariadenie (ES) č. 2003/2003, nemôže byť aplikovaný ako produkt na hnojenie, čo opätovne potvrdzuje, že sa jedná o biologickú úpravu odpadov, podobnú procesu kompostovania a nejedná sa o zhodnocovanie odpadov tepelnými postupmi s externým zdrojom tepla. Fakt, že sa nejedná o zhodnocovanie odpadov tepelnými postupmi potvrdzuje aj samotný, všeobecne používaný názov predmetnej činnosti, ktorým je mechanicko – biologická úprava odpadov a z ktorej jasne vyplýva, že sa jedná o mechanickú a biologickú úpravu odpadov a nie o zhodnocovanie odpadov tepelnými postupmi.

Vypracovaný zámer pre zisťovacie konanie okrem v pripomienke uvedených citácií obsahuje aj predmetné vysvetlenie správnej kategorizácie činnosti (na str. 14) podľa zákona o EIA. Tento fakt pán Fecenko opomenul aj napriek údajnému dôkladnému preštudovaniu predmetného zámeru, vrátane jeho príloh.

Okrem vyššie uvedených dôvodov, po dôkladnom preštudovaní zámeru (vrátane jeho príloh č. 1 až 7), vzhľadom na zvolené technické a technologické riešenie, tvrdím, že navrhovaná činnosť:

- a) **bude zdrojom veľmi intenzívnych emisií pachových látok (zápachu)**, a to najmä z biologickej úpravy odpadu (z aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov), čo môže dlhodobou významným negatívnym spôsobom ovplyvňovať životy (obťažovať nepríjemným zápachom) obyvateľov v blízkom aj širokom okolí a môže významným negatívnym spôsobom zaťažovať životné prostredie. V každom procese biodegradácie sa vytvára zložitá zmes silne kontaminovaných plynov, ktoré spôsobujú nepríjemný zápach a tak je zrejmé, že prevádzkovanie navrhovanej činnosti môže predstavovať významné riziká pre životné prostredie a verejné zdravie;

Vyjadrenie navrhovateľa:

Pre zhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia v predmetnej oblasti, v okolí hodnoteného zdroja, bola vypracovaná rozptylová štúdia, ktorá bola vypracovaná odborne spôsobilou osobou Ing. Viliamom Carachom, PhD. Predmetom rozptylovej štúdie bolo určenie miery vplyvu predmetnej činnosti na kvalitu ovzdušia v predmetnej oblasti pre súčasný stav (nulový variant) a pre nový stav (realizačné varianty navrhovanej činnosti). Záver predmetnej rozptylovej štúdie okrem iného uvádza, že je možné konštatovať, že navrhovaná činnosť mierne zvýši emisie TZL, resp. koncentrácie TZL vyjadrené ako PM10 a PM2,5 a to na základe skutočnosti, že sa uvažovalo so skutočnosťou, že všetky spracovávané materiály sú prašné. Na základe navrhovaných opatrení na elimináciu tvorby fugitívnych emisií TZL, koncentrácie PM10 a PM2,5 sú na úrovni referenčných bodov na akceptovateľnej úrovni. Súčasne na základe charakteru navrhovanej činnosti sa predpokladá z procesu biologickej stabilizácie odpadu tvorba emisií NH3. Na základe navrhovaných opatrení na regulovaný odvod emisií z uvedeného procesu do biofiltra, sú koncentrácie NH3 na úrovni referenčných bodov na minimálnej úrovni a nepredpokladá sa, že by na úrovni týchto bodov mal byť vnímaný ako zápach.

V samotnom zámere pre zisťovacie konanie navrhovateľ uvádza dostatočne účinné opatrenia na elimináciu možného zápachu a to najmä v podobe vykonávania činnosti spätých s tvorbou možného zápachu v uzavretých priestoroch (príjem odpadu, mechanická úprava odpadu a intenzívna biologická stabilizácia). Zároveň súčasťou technologického vybavenia navrhovanej činnosti bude aj aktívne zachytávanie zápachových emisií, ktoré budú odvedené do technológie biologického filtra, ktorého účinnosť je dodávateľom deklarovaná na úrovni min. 95 %. Tieto opatrenia vychádzajú z v praxi osvedčených riešení, štandardne používaných v takýchto zariadeniach v zahraničí. Pre elimináciu emisií zápachu bude v rámci navrhovanej

činnosti aplikovaná technika v súlade s Vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2018/1147 z 10. augusta 2018 ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pri spracovaní odpadu. Zároveň prevádzka navrhovanej činnosti bude zabezpečená plne v súlade s príslušnými legislatívnymi požiadavkami pre oblasť ochrany ovzdušia.

- b) **len v zanedbateľnej miere (ak vôbec) prispeje k zvýšeniu podielu zhodnotenia zložiek komunálneho odpadu**, ako je deklarované na strane 97 zámeru, a to najmä z dôvodu zvolenej jednoduchšej až triviálnej mechanickej úpravy, ktorej výstupom budú 2 základné prúdy odpadov (podsitná a nadsitná frakcia), t. j. prúdy odpadov s veľmi obmedzenou možnosťou ich využitia. Na základe poznatkov a skúseností z praxe z iných obdobných prevádzok mechanicko-biologickej úpravy v zahraničí je vysoko pravdepodobné, že cca 50 – 70 % výstupov z mechanicko-biologickej úpravy bude potrebné aj naďalej zneškodňovať skládkovaním (nízka kvalita, znečistenie a kontaminácia jednotlivých prúdov odpadov, kompost nevyhovujúcej kvality) a len cca 30 % výstupov bude vhodných na výrobu tuhého alternatívneho paliva (ďalej len „TAP“), ktoré by bolo možné ďalej zhodnotiť v zariadeniach na zhodnocovanie odpadu, a aj to len činnosťou zhodnocovania „d) *iné zhodnotenie, napríklad energetické zhodnocovanie*“, ktorá má podľa § 6 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o odpadoch**“) nižšiu prioritu v záväznom poradí priorit tvoriacich hierarchiu odpadového hospodárstva (ďalej len „**hierarchia odpadového hospodárstva**“), než sú nadradené činnosti zhodnocovania „b) *príprava na opätovné použitie*“ a „c) *recyklácia*“, pričom podľa § 6 ods. 2 zákona o odpadoch „od hierarchie odpadového hospodárstva je možné odkloniť sa iba pre určité prúdy odpadov, ak je to odôvodnené úvahami o životnom cykle výrobku vo vzťahu k celkovým vplyvom vzniku a nakladania s takým odpadom a ak to ustanoví tento zákon“;

Vyjadrenie navrhovateľa:

Pán Fecenko si principiálne v jednotlivých svojich tvrdeniach relatívne odporuje. V niektorých bodoch uvádza, že navrhovaná činnosť má podľa jeho názoru byť zaradená medzi procesy zhodnocovania odpadov tepelnými postupmi a podľa jeho tvrdení nebude dostatočne posúdená zisťovacím konaním a zároveň pre ňu požaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie, pritom naopak na druhej strane, v tomto tvrdení uvádza, že navrhovaná činnosť je len „jednoduchá až triviálna“.

Cieľom navrhovanej činnosti nie je dodatočné dotriedňovanie vytriedených zložiek odpadu, keďže triedenie odpadu je v zmysle zákona o odpadoch povinné pri zdroji a činnosť dodatočného dotriedňovania odpadov z triedeného zberu sa vykonáva na samostatných dotriedňovacích linkách. Cieľom navrhovanej činnosti je splnenie legislatívnych podmienok

úpravy odpadu pred jeho skládkovaním, v súlade s platnou právnou úpravou a to v podobe zmenšenia jeho objemu, zníženia jeho environmentálne nežiadúcich vlastností (biologickou stabilizáciou odpadu) a dodatočného získania zložiek odpadov vhodných na dodatočné materiálové a energetické zhodnotenie zo zvyškového odpadu, po primárnom triedení pri samotnom zdroji vzniku odpadu, ktorý je určený na zneškodnenie. Zlepšenie možností materiálového zhodnotenia odpadu je zabezpečené činnosťami triedenia odpadu pri zdroji, t.j. vykonávaním triedeného zberu a tiež činnosťami dotriedňovania na samostatných triediacich linkách a súčasne zhodnocovaním osobitných prúdov odpadu v zariadeniach na zhodnocovanie odpadov (napr. kompostárne pre biologicky rozložiteľný odpad).

Prevádzka navrhovanej činnosti bude plne v súlade s požiadavkami zákona o odpadoch, vrátane dodržiavania hierarchie odpadového hospodárstva. Účelom navrhovanej činnosti je okrem splnenia legislatívnych požiadaviek v oblasti skládkovania odpadov aj dodatočné získanie zložiek odpadov z odpadu určeného na zneškodnenie, ktoré sú vhodné na materiálové a energetické zhodnotenie. Materiálové a energetické zhodnocovanie je v rámci hierarchie odpadového hospodárstva umiestnené pred samotnou činnosťou zneškodňovania odpadov, ktorá je v zmysle uvedenej hierarchie na jej konci. Z uvedeného jasne vyplýva, že navrhovaná činnosť je v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a prispieva k vyššej miere materiálového a energetického zhodnocovania odpadov. V rámci zámeru navrhovanej činnosti navrhovateľ na str. 18 uvádza, že okrem energetického zhodnotenia je nadsitná frakcia vhodná aj na materiálové zhodnotenie (recykláciu) a môže byť upravovaná mimo areálu navrhovanej činnosti aj na tento účel. Na materiálové zhodnotenie (recykláciu) budú zároveň určené aj kovové odpady, oddelené od spracovávaného odpadu prostredníctvom separátorov kovov, ktoré budú samostatne zhromažďované a následne expedované na recykláciu. Z hľadiska množstva výstupov, ktoré bude možné, resp. bude potrebné zneškodňovať skládkovaním je pri maximálnej ročnej kapacite zariadenia, ktorá je na úrovni 60 000 t odpadov a ktorá vychádza z analýz verejne dostupných dát o produkcii odpadov v dotknutom regióne a z interných analýz navrhovateľa, v konečnom výsledku predpokladané skládkovanie približne 18 000 t odpadov (stabilizovaná podsitná frakcia po procesných objemových stratách). To predstavuje pomer približne 30 % z celkového vstupného odpadu a nie pánom Fecenkom uvádzaných 50 – 70 %. Nadsitná frakcia (cca 50 % zo vstupného odpadu) bude z dlhodobého horizontu expedovaná mimo areál navrhovanej činnosti na ďalšie zhodnotenie, v súlade s ustanoveniami vyhlášky MŽP č. 382/2018 Z.z., o skládkovaní odpadov a uskladnení odpadovej ortuti.

c) **nie je v súlade so záväzným poradím priorít tvoriacich hierarchiu odpadového hospodárstva**, a to najmä z dôvodu, že podľa § 6 ods. 9 zákona o odpadoch „*odpad je možné využívať ako zdroj energie, ak nie je možné alebo účelné predchádzanie jeho vzniku alebo nie je možné a účelné „materiály a výrobky využívať opätovným použitím“ a ak nie je možné a účelné „zhodnocovať odpad recykláciou umožňujúcou získavanie surovín“*, pričom v prípade použitia iných dostupných technológií na spracovanie odpadov, ktoré zodpovedajú súčasnému stavu techniky a zohľadňujú technický a vedecký pokrok, by bolo možné a účelné zhodnocovať odpad činnosťami, ktoré majú vyššiu prioritu v hierarchii odpadového hospodárstva a tak neporušiť ustanovenie § 6 ods. 2 zákona o odpadoch „*od hierarchie odpadového hospodárstva je možné odkloniť sa iba pre určité prúdy odpadov, ak je to odôvodnené úvahami o životnom cykle výrobku vo vzťahu k celkovým vplyvom vzniku a nakladania s takým odpadom a ak to ustanoví tento zákon*“. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je možné konštatovať, že navrhovaná činnosť nedodríava záväznú hierarchiu odpadového hospodárstva, ale naopak navrhovateľ účelovo

a tendenčne aplikuje záväznú hierarchiu odpadového hospodárstva pravdepodobne s cieľom účelovo vylepšiť dojem z navrhovanej činnosti;

Vyjadrenie navrhovateľa:

Uvedené tvrdenia pána Fecenka sú zavádzajúce. Navrhovateľ sa k súladu navrhovanej činnosti s hierarchiou odpadového hospodárstva vyjadril v rámci vyjadrenia k predchádzajúcej pripomienke. Predmetom navrhovanej činnosti nie je zneškodňovanie, energetické zhodnocovanie, ale ani materiálové zhodnocovanie odpadov, ale predmetom je úprava odpadov činnosťou R12, podľa prílohy č.1 k zákonu o odpadoch a tiež splnenie legislatívnych požiadaviek v oblasti skládkovania odpadov. Dodatočnou úpravou odpadov určených na zneškodnenie sa práve naopak zvýši množstvo dodatočne získaných zložiek odpadov, vhodných na materiálové a energetické zhodnocovanie, čo sú činnosti, ktoré sú v rámci uvedenej hierarchie odpadového hospodárstva hierarchicky umiestnené pred samotným zneškodňovaním odpadov. Z uvedeného je zrejmé, že práve dodatočnou úpravou odpadu určeného na zneškodnenie sa práve naopak jednoznačne podporuje uplatňovanie záväznej hierarchie odpadového hospodárstva.

d) **len v zanedbateľnej miere (ak vôbec) prispeje k zníženiu podielu odpadu zneškodneného skládkovaním**, t. j. ukladaného na skládku, ako je deklarované na stranách 16, 18 a 27 zámeru, a to najmä z dôvodov uvedených v bode b) tohto stanoviska;

Vyjadrenie navrhovateľa:

Navrhovateľ sa k podielu odpadu zneškodneného skládkovaním vyjadril v rámci vyjadrenia k pripomienkam pána Fecenka v bode b). V zmysle uvedeného je v dlhodobom horizonte predpokladané zneškodňovanie len 30 %-ného podielu odpadov, z celkovej hmotnosti vstupného odpadu, určeného na predmetnú mechanicko - biologickú úpravu odpadov, v súlade s ustanoveniami vyhlášky MŽP č. 382/2018 Z.z., o skládkovaní odpadov a uskladnení odpadovej ortuti.

- e) **neumožní vykonávať žiadnu z činností, ktorá by mohla byť klasifikovaná ako recyklácia**, čo je v priamom rozpore s deklaráciami navrhovateľa uvedenými v zámere (napr. na stranách 27 a 91), a to najmä z dôvodu, že podľa § 3 ods. 15 zákona o odpadoch „Recyklácia je každá činnosť zhodnocovania odpadu, ktorou sa odpad opätovne spracuje na výrobky, materiály alebo látky určené na pôvodný účel alebo iné účely; recyklácia zahŕňa aj opätovné spracovanie organického materiálu. Recyklácia nezahŕňa energetické zhodnocovanie a opätovné spracovanie na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo alebo na činnosti spätného zasypávania“, podľa § 52 ods. 18 zákona o odpadoch „Recykláciou odpadov z obalov je každé opätovné spracovanie odpadových materiálov vo výrobnom procese na pôvodné určenie alebo na iné účely vrátane organickej recyklácie, ale okrem energetického zhodnocovania.“ a podľa § 52 ods. 19 zákona o odpadoch „Organickou recykláciou je aeróbne (kompostovanie) alebo anaeróbne (biometanizácia) nakladanie s biodegradovateľnou časťou odpadov z obalov za riadených podmienok s využitím mikroorganizmov, ktoré produkujú stabilizované organické zvyšky alebo metán; ukladanie na skládku sa nepovažuje za formu organickej recyklácie.“ Ak jedným z výstupov navrhovanej činnosti bude prúd odpadu s názvom „kompost“, ako je uvedené na strane 70 zámeru, s veľmi obmedzenou možnosťou jeho využitia (znečistený, kontaminovaný, nevyhovujúcej kvality), a tak len veľmi ťažko dosiahne splnenie kritérií pre stav konca odpadu, bude ho potrebné zneškodňovať skládkovaním,

takúto činnosť v zmysle vyššie uvedeného nie je možné klasifikovať ako recyklácia, resp. organická recyklácia. Ak jedným z výstupov navrhovanej činnosti bude prúd odpadu s kódom 19 12 12 (Iné odpady vrátane zmiešaných materiálov z mechanického spracovania odpadu iné ako uvedené v 19 12 11), ako je uvedené na strane 70 zámeru a tento prúd odpadu bude expedovaný na ďalšie spracovanie – dodatočnú úpravu – mimo areálu navrhovanej prevádzky s cieľom jeho energetického zhodnotenia, takúto činnosť v zmysle vyššie uvedeného nie je možné klasifikovať ako recyklácia;

Vyjadrenie navrhovateľa:

Predmetom navrhovanej činnosti nie je zneškodňovanie, energetické zhodnocovanie, ale ani materiálové zhodnocovanie odpadov (recyklácia), ale úprava odpadov činnosťou R12, podľa

prílohy č.1 k zákonu o odpadoch a tiež splnenie legislatívnych požiadaviek v oblasti skládkovania odpadov. V zmysle opisu uvedeného v zámere pre zisťovacie konanie jasne vyplýva, že navrhovaná činnosť prispeje k dodatočnému získaniu zložiek odpadov vhodných na materiálové zhodnotenie (recykláciu), v podobe získania kovovej frakcie získanej z upravovaného odpadu prostredníctvom separátora kovov, ale aj v podobe získania nadsitnej frakcie, ktorá je tvorená odpadmi vhodnými aj na materiálové zhodnotenie a pre ktoré je okrem energetického zhodnocovania uvažované aj materiálové zhodnocovanie, v rámci ďalšieho nakladania s touto frakciou, čo navrhovateľ aj uvádza na str. 18 v zámere pre zisťovacie konanie. Zároveň navrhovateľ v predmetnom zámere ani neuvádza, že stabilizovanie podsitnej frakcie, resp. jej uloženie na skládku odpadov po biologickej stabilizácii bude považovať za recykláciu a zároveň je v predmetnom zámere jasne uvedené na str. 21, že pre túto frakciu sa primárne uvažuje s jej uložením na skládke odpadov, čo v dlhodobom horizonte tvorí práve v predchádzajúcich vyjadreniach navrhovateľom uvádzaný 30%-ný podiel výstupného odpadu z predmetného zariadenia, ktorý bude určený na zneškodnenie na skládke odpadov.

- f) **len v zanedbateľnej miere (ak vôbec) prispeje k zvýšeniu prípravy na opätovné použitie a/alebo recyklácie komunálneho odpadu**, a to najmä z dôvodov uvedených v bodoch b), c) a e) tohto stanoviska;
- g) **len v zanedbateľnej miere (ak vôbec) prispeje k šetreniu surovín a prírodných zdrojov**, ako je deklarované na strane 91 zámeru, a to najmä z dôvodov uvedených v bodoch b), c) a e) tohto stanoviska;

Vyjadrenie navrhovateľa:

Navrhovateľ sa k predmetnému tvrdeniu ohľadom príspevku k zvýšeniu prípravy na opätovné použitie a recykláciu komunálneho odpadu a k predmetnému tvrdeniu ohľadom príspevku k šetreniu surovín a prírodných zdrojov vyjadril v rámci predchádzajúcich vyjadrení k jednotlivým pripomienkam. Zároveň navrhovateľ dodáva, že dodatočným získaním zložiek odpadu, ktoré budú určené na materiálovú recykláciu a energetické zhodnotenie sa práve prispeje k šetreniu prírodných surovín a prírodných zdrojov, nakoľko odpady vstupujúce do predmetného zariadenia by bez tejto mechanicko – biologickej úpravy odpadov boli v nulovom variante zneškodnené na skládke odpadov, bez ich ďalšieho využitia. Práve realizácia navrhovanej činnosti, v súlade s legislatívnymi požiadavkami na skládkovanie odpadov, prispeje k dodatočnému získaniu zložiek odpadov, získaných zo zvyškového odpadu po primárnom triedení pri zdroji, ktoré pri následnom materiálovom zhodnotení nahradia primárne, prírodné suroviny pri výrobe nových výrobkov a tiež fosílné zdroje pri následnom energetickom zhodnotení.

h) **neumožní dosiahnutie splnenia cieľov a záväzných limitov odpadového hospodárstva** stanovených v prílohe č. 3 k zákonu o odpadoch, a to najmä neumožní dosiahnutie splnenia cieľov odpadového hospodárstva v oblasti komunálnych odpadov:

- zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu komunálneho odpadu do roku 2025 najmenej na 55 % podľa hmotnosti komunálneho odpadu vzniknutého v predchádzajúcom kalendárnom roku,
- zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu komunálneho odpadu do roku 2030 najmenej na 60 % podľa hmotnosti komunálneho odpadu vzniknutého v predchádzajúcom kalendárnom roku,
- zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu komunálneho odpadu do roku 2035 najmenej na 65 % podľa hmotnosti komunálneho odpadu vzniknutého v predchádzajúcom kalendárnom roku,
- znížiť množstvo komunálneho odpadu zneškodneného skládkovaním do roku 2035 najmenej na 10 % z celkového množstva vzniknutého komunálneho odpadu;

Vyjadrenie navrhovateľa:

K príspevku realizácie navrhovanej činnosti pre splnenie stanovených cieľov a záväzných limitov odpadového hospodárstva, resp. k uvedeným zvýšeniam miery prípravy na opätovné použitie a recykláciu komunálneho odpadu, ale hlavne k zníženiu množstva komunálneho odpadu zneškodneného skládkovaním, sa navrhovateľ vyjadril v rámci predchádzajúcich vyjadrení k jednotlivým pripomienkam pána Fecenka. Príspevok realizácie navrhovanej činnosti k naplneniu uvedených limitov a cieľov spočíva najmä v mechanicko – biologickej úprave odpadov, ktorá podstatne eliminuje množstvo odpadov ukladaných na skládku odpadov a tiež v dodatočnom získaní zložiek odpadov určených na recykláciu.

- i) **len v zanedbateľnej miere (ak vôbec) prispieje k prechodu na obehové hospodárstvo** (cirkulárnu ekonomiku), a to najmä z dôvodov uvedených v bodoch b) až h) tohto stanoviska. Podľa strategických dokumentov Kruh sa uzatvára – Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo (2015), Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo – Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu (2020) a 8. všeobecný environmentálny akčný program Únie do roku 2030 (2022), urýchlenie prechodu na intenzívnejšie, klimaticky neutrálne, netoxické, na obnoviteľných zdrojoch založené obehové hospodárstvo, v ktorom sa hodnota výrobkov, materiálov a zdrojov uchováva v hospodárstve čo možno najdlhšie a minimalizuje sa vznik odpadu, čo významne prispieva k úsiliu EÚ o rozvoj udržateľného nízkouhlíkového, odolného a konkurencieschopného hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje spravodlivým rovnocenným a inkluzívnym spôsobom pri súčasnom uplatnení hierarchie odpadového hospodárstva, je prioritným cieľom Európskej únie, pričom vo všeobecnosti sa premena odpadu na energiu (energetické zhodnocovanie odpadov) považuje za lineárnu aktivitu, ktorá vedie k strate konečných materiálov a preto sa nepovažuje za súčasť obehového hospodárstva;
- j) **len v zanedbateľnej miere (ak vôbec) prispieje k získaniu zložiek odpadov vhodných na materiálové zhodnotenie**, ale naopak je primárne zameraná na získanie zložiek odpadov vhodných na energetické zhodnotenie, t. j. na hospodársku činnosť, ktorá nebola zaradená medzi environmentálne udržateľné hospodárske činnosti uvedené v Delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2021/2139 zo 4.6.2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenarúša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov, pričom tieto kritériá vychádzajú z vedeckých odporúčaní technickej expertnej skupiny pre udržateľné financovanie (ďalej len „**Taxonómia EÚ**“). Energetické zhodnocovanie odpadov bolo okrem Taxonómie EÚ vylúčené aj zo strategického dokumentu Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027, ktorého cieľom je stanovenie stratégie, priorít a opatrení pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027 (ďalej len „**Partnerská dohoda SR**“). Aktivity v oblasti

odpadového hospodárstva v novom programovom období 2021 – 2027 sú navrhované na podporu tak, aby v čo najvyššej miere prispievali k plneniu cieľov recyklácie komunálnych odpadov stanovených v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc (ďalej len „**rámcová smernica o odpade**“). Z uvedeného dôvodu by ťažiskom podpory mala byť recyklácia odpadov. Energetické zhodnocovanie odpadov nie je navrhované na podporu. Dodržiavanie princípov obehového hospodárstva aj v oblasti odpadového hospodárstva je prioritou aj z pohľadu Európskej únie, aj Slovenskej republiky. Snaha je podporovať aktivity, ktoré sa nachádzajú na vyšších úrovniach v hierarchii odpadového hospodárstva, a teda predchádzanie vzniku odpadu, prípravu na opätovné použitie, ako aj materiálovú recykláciu, čo je v súlade s aktuálnymi trendmi v oblasti obehového hospodárstva. Takéto zameranie podpory v oblasti odpadového hospodárstva je premietnuté do viacerých stratégií, ako napríklad Európska zelená dohoda (European Green Deal), Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo a pod. Prioritou v súčasnosti nie je podpora výstavby spalovní a zariadení na energetické zhodnocovanie odpadov (ZEVO), snahou je využiť existujúce kapacity na energetické zhodnocovanie odpadov v čo najväčšej miere;

Vyjadrenie navrhovateľa:

Príspevok realizácie navrhovanej činnosti k získaniu zložiek odpadov vhodných na materiálové zhodnotenie (recykláciu) a tým pádom aj k prechodu na obehové hospodárstvo navrhovateľ vysvetlil v rámci vyjadrení k predchádzajúcim tvrdeniam pána Fecenka. Predmetom navrhovanej činnosti nie je zneškodňovanie, energetické zhodnocovanie, ale ani materiálové zhodnocovanie odpadov, ale úprava odpadov činnosťou R12, podľa prílohy č.1 k zákonu o odpadoch a tiež splnenie legislatívnych požiadaviek v oblasti skládkovania odpadov. Ako už bolo uvedené v predchádzajúcich vyjadreniach navrhovateľa, navrhovaná činnosť je zameraná na získanie zložiek odpadov vhodných pre materiálové, ale aj pre energetické zhodnotenie, v rámci nadsitnej frakcie (predpoklad 50% vstupu) a je tiež zameraná na biologickú stabilizáciu podsitnej zložky odpadov (predpoklad 50% vstupu), v súlade s legislatívnymi požiadavkami na skládkovanie odpadov.

Navrhovaná činnosť patrí medzi činnosť, ktorá je považovaná skôr za činnosť prospešnú pre prechod na obehové hospodárstvo a pre príspevok k zvýšeniu miery materiálového zhodnocovania odpadov. Uvedené vyjadrenie potvrdzujú aj samotné vyjadrenia MŽP SR (<https://www.facebook.com/100064307274913/posts/364653662354873/?app=fbi>), ktoré zariadenia na mechanicko – biologickú úpravu odpadov považuje za prínosné pre naplnenie cieľov uvedených v tvrdeniach pána Fecenka a pre uvedené činnosti MŽP SR vytváralo, resp. vytvára aj podmienky finančnej podpory budovania takýchto zariadení, prostredníctvom štrukturálnych a investičných fondov EÚ.

Výzvy MŽP SR v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia:

<https://www.op-kzp.sk/obsah-vyzvy/16-vyzva-na-predkladanie-ziadosti-o-poskytnutie-nfp-zamerana-na-pripravu-na-opatovne-pouzitie-a-zhodnocovanie-nie-nebezpecnych-odpadov-s-kodom-opkzp-po1-sc111-2016-16/>

<https://www.op-kzp.sk/obsah-vyzvy/58-vyzva-zamerana-na-mechanicko-biologicka-uprava-zmesovych-komunalnych-odpadov/>

Zároveň budovanie zariadení na mechanicko – biologickú úpravu odpadov je preferované aj rôznymi občianskymi združeniami, ktoré sa aktívne zaoberajú ochranou životného prostredia a tiež odpadovým hospodárstvom, s dôrazom aj na samotnú recykláciu odpadov a prechod na obehové hospodárstvo.

Občianske združenie Priatelia Zeme – SPZ:

<http://www.priateliazeme.sk/spz/informacie/mechanicko-biologicka-uprava-odpadov>

Občianske združenie Inštitút cirkulárnej ekonomiky (INCIEN):

<https://www.facebook.com/831478496997003/posts/2712332685578232/?app=fbl>

Navrhovaná činnosť svojím predmetom navyše prispieva k napĺňaniu uvedenej stratégie a to konkrétne k Európskej zelenej dohode, resp. prispieva k prechodu aj na uvedené nízkouhlíkové hospodárstvo, nakoľko stabilizáciou biologicky rozložiteľnej zložky dochádza k zníženiu objemu vstupu biologicky rozložiteľnej zložky na skládku odpadov, odstráneniu nežiadúcich biologicko – fyzikálnych zmien v odpade, čo sa prejavuje podstatným znížením tvorby emisií skládkových plynov s obsahom metánu, ktorý je niekoľkonásobne silnejším skleníkovým plynom, v porovnaní s CO₂. Okrem toho predmetná navrhovaná činnosť v podobe mechanicko – biologickej úpravy odpadov prispieva okrem získania zložiek odpadov vhodných na materiálové zhodnotenie aj k získaniu zložiek odpadov vhodných na energetické zhodnotenie, čím práve dôjde aj k podpore využívania už existujúcich kapacít na energetické zhodnocovanie odpadov tak, ako pán Fecenko aj sám uvádza v závere svojich tvrdení v tomto bode.

- k) **neponúka ucelené riešenie pre nakladanie s odpadmi a neprezentuje komplexnosť riešenia v odpadovom hospodárstve**, t. j. vyžaduje si ďalšie zariadenia určené na ďalšie spracovanie odpadov ako napr. zariadenie na zneškodňovanie odpadov činnosťou D1 (uloženie do zeme alebo na povrchu zeme, napr. skládka odpadov) alebo činnosťou D10 (spaľovanie na pevnine), zariadenie na zhodnocovanie odpadov činnosťou R12 (úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11), zariadenie na zhodnocovanie odpadov činnosťou R1 (využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom), a to najmä z dôvodov uvedených v bodoch b), c) a e) tohto stanoviska;

Vyjadrenie navrhovateľa:

Navrhovaná činnosť práve naopak dotvára komplexnosť riešení pre odpadové hospodárstvo, resp. je jej dôležitou súčasťou, nakoľko svojou podstatou tvorí dôležitý medzi prvok medzi primárnym triedením odpadov pri zdroji, materiálovým a energetickým zhodnocovaním odpadov a zneškodňovaním odpadov. Tvorí akýsi významný medzi stupeň medzi zhodnocovaním a zneškodňovaním odpadov, ktorý ponúka v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva ucelené riešenie pre dodatočné materiálové a energetické využitie odpadov, pred ich zneškodnením. Aj napriek zavedenému triedenému zberu pre odpady spadajúce pod rozšírenú zodpovednosť výrobcov, ako napr. plasty alebo sklo a tiež aj napriek zavedenému triedenému zberu biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu, sa bude na základe skúseností zo zahraničia, aj naďalej v zmesovom odpade vyskytovať istý podiel týchto odpadov, ktoré bude potrebné dodatočne upravovať, pre dodatočné získanie zložiek odpadov vhodných pre materiálové a energetické zhodnotenie, v súlade cieľmi a legislatívou odpadového hospodárstva, čo uvádza aj pán Fecenko, vo svojich tvrdeniach v bode p).

- l) **predstavuje zariadenie na spracovanie odpadov, ktoré nebude udržateľné počas celej svojej existencie**, a to najmä z dôvodov uvedených v bodoch b), c), i), j) tohto stanoviska. Taktiež dlhodobá ekonomická udržateľnosť prevádzky navrhovanej činnosti je veľmi otázna, a to hlavne z dôvodu, že takmer všetky výstupy z mechanicko-biologickej úpravy bude potrebné za odplatu (poplatok za uloženie odpadov na skládku odpadov, zákonný poplatok za uloženie odpadov na skládku odpadov, poplatok za úpravu odpadov – výroba TAP, poplatok za energetické zhodnotenie, prepravné náklady a pod.) zneškodniť alebo zhodnotiť v ďalších zariadeniach na zneškodňovanie alebo zhodnocovanie odpadov, pričom výpadky príjmov z predaja výstupov alebo nízke príjmy z predaja výstupov, ktoré väčšinou nedokážu pokryť náklady na prevádzku mechanicko-biologickej úpravy, sú väčšinou kompenzované rapídym navýšovaním vstupných poplatkov za spracovanie odpadov mechanicko-biologickou úpravou a v neposlednom rade sú väčšinou nevyhnutné aj pravidelné dotácie zo strany prevádzkovateľa na krytie prevádzkových nákladov mechanicko-biologickej úpravy, t. j. prevádzkovanie mechanicko-biologickej úpravy je vo väčšine prípadov dlhodobo ekonomicky neudržateľné;

Vyjadrenie navrhovateľa:

Navrhnuté technologické riešenie a technologické postupy práve naopak plne zohľadňujú ekonomickosť a udržateľnosť prevádzky, s dôrazom aj na vplyv na konečnú výšku vstupných poplatkov pre pôvodcov odpadov. Nakoľko sa jedna o navrhovanú činnosť prepojenú s existujúcimi skládkami odpadov, tak ako tvrdí pán Fecenko vo svojej pripomienke v bode q), budú pre odpady určené na zneškodnenie využívané predovšetkým tieto existujúce skládky odpadov, čím dôjde k optimalizácii prevádzkových nákladov. Zároveň v rámci mechanicko – biologickej úpravy odpadov dôjde k získaniu zložiek odpadov vhodných na materiálové zhodnotenie (recykláciu), ktoré majú pozitívnu ekonomickú hodnotu a o ktoré je a naďalej bude dostatočný záujem na trhu, vzhľadom na neustále sa zvyšujúce ceny vstupných, prírodných surovín, čo umožňuje inkasovať aj výnosy z predaja týchto odpadov. Zároveň z pohľadu zložiek odpadov vhodných na energetické zhodnotenie bude o tieto odpady dostatočný záujem na trhu, práve z dôvodu maximálneho využívania kapacít existujúcich zariadení na energetické zhodnocovanie odpadov a tiež z dôvodu deklarovanej snahy nahrádzať v týchto zariadeniach odpady dovážané na tento účel zo zahraničia, práve odpadmi zo Slovenskej republiky (Pripomienka MŽP SR – bod 1). Z hľadiska technologického riešenia bola navrhnutá technológia, ktorá je plne v súlade s najlepšimi dostupnými technikami (BAT) a ktorá si vďaka svojej efektívnosti zároveň vyžaduje relatívne nízke požiadavky na vstupy, ako napr. spotrebu externej vody (navrhnutá primárna recirkulácia odpadovej vody na zavlažovanie pri biologickej stabilizácii) alebo spotrebu elektrickej energie, v porovnaní napr. s niektorými zariadeniami na zhodnocovanie odpadov tepelnými postupmi. Tieto všetky faktory navrhovateľ pri výbere návrhu technologického zariadenia a pri príprave zámeru navrhovanej činnosti zohľadnil, tak aby boli v plnej miere rešpektované nielen požiadavky legislatívy, ale aj ekonomické aspekty prevádzky takéhoto zariadenia, vrátane jej udržateľnosti.

- m) **nie je v súlade s Programom odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2021 – 2025** (ďalej len „POH SR“), čo je v priamom rozpore s deklaráciami navrhovateľa uvedenými na

stranách 27 a 92 zámeru, a to najmä z dôvodov uvedených v bodoch b) až l) tohto stanoviska, t. j. navrhovaná činnosť nie je v súlade s hlavným cieľom POH SR – zásadnejšie nepresadzuje a nedodrížiava záväznú hierarchiu odpadového hospodárstva za účelom zvýšenia recyklácie komunálnych odpadov, ale naopak navrhovateľ účelovo a tendenčne aplikuje záväznú hierarchiu odpadového hospodárstva a tak neprispieva k minimalizácii negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie a rovnako nie je v súlade ani so strategickým cieľom POH SR – realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k zásadnému odkloneniu odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním. Úprava odpadov (opätovné spracovanie na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo – výroba tuhých alternatívnych palív) určených na spracovanie činnosťou R1 (energetické zhodnocovanie) nie je recyklácia. Energetické zhodnocovanie odpadov nie je recyklácia;

- n) **nie je v súlade s Programom odpadového hospodárstva Košického kraja na roky 2016 – 2020**, čo je v priamom rozpore s deklaráciami navrhovateľa uvedenými na strane 92 zámeru, a to najmä z dôvodov uvedených v bode m) tohto stanoviska;
- o) **nie je v súlade s Programom odpadového hospodárstva mesta Sečovce na roky 2016 – 2020**, čo je v priamom rozpore s deklaráciami navrhovateľa uvedenými na strane 92 zámeru, a to najmä z dôvodov uvedených v bode m) tohto stanoviska.

Vyjadrenie navrhovateľa:

Zámer navrhovanej činnosti bol vypracovaný a podaný pre zisťovacie konanie podľa zákona o EIA v priebehu júna a júla roku 2022. Aj napriek tomu, že zámer pre zisťovacie konanie bol vypracovaný mimo platného programovacieho obdobia väčšiny vyššie uvedených strategických dokumentov, v rámci ktorých ciele boli pripravované na obdobie rokov 2016 – 2020, navrhovateľ uvádza, že uvedené tvrdenia sú zavádzajúce a predmetná navrhovaná činnosť je plne v súlade so všetkými uvedenými strategickými dokumentami odpadového hospodárstva, vrátane aktuálne platného Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2021 – 2025. Najvýznamnejšími cieľmi, resp. prioritami všetkých vyššie uvedených strategických dokumentov je najmä obmedzovanie miery zneškodňovania odpadov formou ich ukladania na skládky odpadov, resp. zásadný odklon od skládkovania odpadov a tiež zvýšenie miery recyklácie odpadov. Predmetná navrhovaná činnosť prispieva k napĺňaniu oboch uvedených cieľov, zároveň je v súlade s hierarchiou odpadového

hospodárstva a svojou podstatou minimalizuje negatívne účinky vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie, čo navrhovateľ už niekoľko krát uviedol v rámci predchádzajúcich vyjadrení navrhovateľa k jednotlivým tvrdeniam pána Fecenka. Taktiež navrhovateľ už niekoľko krát uviedol, že výstupom z predmetného zariadenia na zhodnocovanie odpadov nebudú len zložky odpadov vhodné na energetické zhodnotenie, ale aj zložky odpadov určené na recykláciu.

- p) **neumožní splniť požiadavku na úpravu odpadov pred ich zneškodnením skládkovaním**, a to najmä z dôvodu zvolenej jednoduchšej až triviálnej technológie, ktorá pozostáva najmä z drvenia odpadu, sitovania podrveného odpadu a magnetického separátora, tzn. jedná sa o ľahké fyzikálne procesy úpravy odpadu, pričom táto úprava:
- **nezahŕňa vhodný výber rôznych častí odpadov (adekvátne vytriedenie jednotlivých zložiek odpadov)** s cieľom podpory prechodu na obehové hospodárstvo a splnenia požiadaviek uvedených v rámcovej smernici o odpade, najmä v jej článkoch 4 (Hierarchia odpadového hospodárstva) a 12 (Zneškodňovanie) a s cieľom postupného znižovania ukladania odpadu na skládku, najmä pokiaľ ide o odpad, ktorý je vhodný na recykláciu alebo iné zhodnotenie,
 - **nezohľadňuje najlepšie dostupné techniky (BAT),**
 - **neumožňuje maximálne, ako sa dá, znížiť negatívne vplyvy na životné prostredie a ľudské zdravie,**
 - **neumožňuje maximálne, ako sa dá, zabezpečiť úpravu odpadov zodpovedajúcu súčasnému stavu techniky,**
 - **nezohľadňuje technický a vedecký pokrok**, ktorý majú členské štáty EÚ pravidelne uplatňovať v praxi.

Vyššie uvedené vyplýva z rozsudku Súdneho dvora (šiesta komora) Európskej únie zo dňa 15. októbra 2014 v prípade C-323/13 s účastníkmi konania – žalobkyňa: Európska komisia a žalovaná: Talianska republika (ďalej len „**rozsudok Malagrotta**“), ktorý je záväzný aj pre Slovenskú

republiku, keďže predstavuje záväzný výklad práva Európskej únie. Týmto rozsudkom Súdny dvor Európskej únie objasnil výklad podstatného ustanovenia smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov (ďalej len „**smernica o skládkach odpadov**“). V tejto súvislosti je vhodné doplniť vyjadrenie Európskej komisie v zastúpení pánom Paulom Speighetom, vedúci oddelenia ENV-E3 – Presadzovanie právnych predpisov v oblasti životného prostredia, Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie, zo dňa 21. októbra 2020 v reakcii na sťažnosť zo dňa 19. decembra 2019 týkajúcej sa uplatňovania smernice o skládkach odpadov v Českej republike: „*Rád by som zdôraznil, že skutočnosť, že v danej krajine existuje možnosť triedeného zberu nevyplýva z povinnosti upravovať odpady ukladané na skládku. Zmesové odpady sú v Česku naďalej ukladané na skládky, takže tieto odpady musia byť pred ich uložením upravené extrakciou recyklovateľných odpadov a stabilizáciou biologicky rozložiteľných odpadov, ako to požaduje čl. 6 písm. a) smernice o skládkach odpadov, ktorý bol vyložený v rozsudku Súdneho dvora vo veci C-323/13 (Malagrotta). Táto povinnosť by sa stala bezpredmetnou len v prípade, ak by triedený zber v danej krajine prebiehal tak, že sa recyklovateľné a biologicky rozložiteľné odpady na skládku vôbec nedostanú.*“ Aj napriek zavedenému triedenému zberu odpadov v Slovenskej republike nie je možné zabezpečiť, aby sa určité množstvo recyklovateľných a biologicky rozložiteľných odpadov nedostalo na skládku, tzn. triedený zber pri zdroji a/alebo nevyhovujúce (jednoduché) zariadenia na separáciu rôznych frakcií odpadu nie je možné považovať za úpravu odpadu, ako to požaduje

čl. 6 písm. a) smernice o skládkach odpadov. Uvedené bolo potvrdené aj rozhodnutím Európskej komisie č. INFR(2021)2168 (tzv. infringement) – formálnou výzvou (článok 258 ZFEÚ) zo dňa 12. novembra 2021, ktorá podniká právne kroky proti Slovenskej republike, pretože nespĺňa právne predpisy EÚ o odpade: rámcovú smernicu o odpade a smernicu o skládkach odpadov. Európska komisia nalieha na Slovenskú republiku, aby zabezpečila primerané spracovanie odpadu pred jeho skládkovaním. Podľa uvedenej formálnej výzvy Slovenská republika neuplatňuje smernicu o skládkach odpadov správne, a preto nie je zaručené, že jej občania a podniky môžu naplno využívať všetky jej ustanovenia. Dôsledkom môže byť:

- vyššie riziko pre zdravie občanov, predovšetkým v súvislosti s astmou, vrodenými anomáliami a nízkou pôrodnou hmotnosťou dojčiat,
- viac znečistené životné prostredie, predovšetkým povrchová voda, podzemná voda, pôda a ovzdušie. Ako príklad poslúži organický odpad, ktorý tvorí veľkú časť komunálneho odpadu a pri jeho rozkladaní vznikajú škodlivé plyny (CO₂ a metán),
- okrem toho skládkovanie recyklovateľného odpadu znamená, že európske hospodárstvo zbytočne stráca potrebné materiály.

V prípadoch, keď skládkovaniu nemožno zabrániť, sú členské štáty EÚ povinné prijať opatrenia, ktorými zabezpečia, aby sa na skládky dostával len primerane spracovaný odpad. Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku Malagrotta navyše rozhodol, že odpad pred skládkovaním nemožno spracúvať ľubovoľným spôsobom. Štúdie a vyšetrovania, ktoré otvorila Európska komisia, odhalili, že na 111 slovenských skládkach sa odpad skládkuje bez vhodného spracovania, pretože skládky nemajú vyhovujúce zariadenia na separáciu rôznych frakcií odpadu a stabilizáciu

organického odpadu. Slovenská republika takisto nesprávne transponovala povinnosť predúpravy odpadu do svojich vnútroštátnych právnych predpisov a sieť zariadení na spracovanie odpadu je nedostatočná;

Vyjadrenie navrhovateľa:

Predmetom navrhovanej činnosti je práve splnenie uvedených legislatívnych požiadaviek v oblasti odpadového hospodárstva, resp. v oblasti skládkovania odpadov a požiadaviek na úpravu odpadov pred ich skládkovaním, ktoré vyplývajú zo Smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov. Túto skutočnosť navrhovateľ uviedol v rámci samotného zámeru pre zisťovacie konanie a tiež aj v predchádzajúcich vyjadreniach k jednotlivým tvrdeniam pána Fecenka. Súčasťou navrhovanej činnosti nie je len „jednoduchá až triviálna“ mechanická úprava odpadov, ako účelovo podľa charakteru vyjadrení uvádza pán Fecenko, ale jej súčasťou je aj riadená biologická úprava odpadov s technológiou biologického filtra, pre biologickú stabilizáciu podsitnej frakcie. Pokiaľ ide o hodnotenie samotnej činnosti v úvode tejto pripomienky, pán Fecenko „pracuje“ vo svojich vyjadreniach len s mechanickou úpravou, ktorú označuje za „jednoduchú až triviálnu“, ale zároveň pokiaľ ide už o údajne nedostatočný proces zisťovacieho konania, pán Fecenko považuje proces biologickej stabilizácie, ktorý je podobný procesu kompostovania biologického odpadu, za proces zhodnocovania odpadov tepelnými postupmi, pre ktorý požaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie. Návrh technologického vybavenia a technologického postupu v rámci navrhovanej činnosti zahŕňa vhodný výber rôznych častí odpadov s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo, ako už bolo uvedené v predchádzajúcich vyjadreniach navrhovateľa. Zmena navrhovanej činnosti je plne navrhnutá v súlade s najlepšimi dostupnými technikami (BAT), ktoré sa vzťahujú na predmetnú činnosť nakladania s odpadmi a tento súlad je navrhovateľ zároveň povinný preukázať aj v rámci následného povoľovacieho procesu. Vzhľadom na uvedené táto navrhovaná činnosť plne vychádza z požiadaviek na úpravu odpadov, ktoré zodpovedajú súčasnému stavu techniky. Technologické riešenie navrhovanej činnosti vychádza z v praxi overených technológií, ktoré sú štandardne používané v rovnakých zariadeniach v zahraničí a ktoré už

boli dostatočne v praxi overené. Vzhľadom na návrh technológií používaných a overených v zahraničí, ktoré sú v súlade s najlepšími dostupnými technikami (BAT) a ktoré teda zohľadňujú vedecký a technický pokrok, bude pri prevádzke navrhovanej činnosti zabezpečené maximálne eliminovanie negatívnych vplyvov na ľudské zdravie a na životné prostredie. Negatívne vplyvy na chránené územia nachádzajúce sa v dotknutom území a v okolí lokality pre navrhovanú činnosť sa nepredpokladajú, vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti, ktorá nepatrí medzi zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, v zmysle §2, ods. 1 Vyhlášky č. 19/2008 ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Ondavská rovina, prijaté opatrenia a tiež vzhľadom na dostatočnú vzdialenosť ostatných chránených území od samotnej lokality pre navrhovanú činnosť, čo je uvedené aj v samotnom zámere pre zisťovacie konanie. Pre posúdenie navrhovanej činnosti z pohľadu dopadov na obyvateľov okolitých sídiel bola vypracovaná rozptylová štúdia, hluková štúdia, ale aj hodnotiaci správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie, ktoré boli vypracované odborne spôsobilými osobami a ktoré sú súčasťou predmetného zámeru pre zisťovacie konanie. Výsledky týchto štúdií nepreukázali výrazný negatívny dopad realizácie navrhovanej činnosti na obyvateľov okolitých sídiel ani na životné prostredie. Zároveň technologické riešenie zvolené pre navrhovanú činnosť nevychádza z neoverených, resp. v praxi nedostatočne overených technológií s potenciálnymi rizikami pre životné prostredie a zdravie ľudí, ako to môže byť napr. práve v prípade niektorých málo známych technológií na zhodnocovanie odpadov tepelnými postupmi. Činnosť prevádzky navrhovanej činnosti bude plne zabezpečená v súlade s príslušnými legislatívnymi predpismi, ktoré sa vzťahujú na predmetnú činnosť a v súlade so všetkými podmienkami v prípade vydaného integrovaného povolenia pre prevádzku navrhovaného zariadenia.

- q) **predstavuje nevyhovujúce (jednoduché) zariadenie na separáciu rôznych frakcií odpadu**, a to najmä z dôvodov uvedených v bode p) tohto stanoviska, t. j. realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k vybudovaniu nevyhovujúceho zariadenia na predúpravu odpadu podľa smernice o skládkach odpadov, v ktorom bude odpad neprimerane a nevhodne spracovávaný, pričom samotná existencia tohto zariadenia by mohla spôsobovať rôzne zmätky a nedorozumenia v odpadovom hospodárstve – má potenciál spôsobiť viac škôd ako úžitku a nie je vylúčené, že by mohla negatívnym spôsobom ovplyvniť ďalšie smerovanie a rozvoj odpadového hospodárstva v Slovenskej republike, resp. vytvoriť nebezpečný precedens, ktorý by sa mohol stať základným kameňom deformácie odpadového hospodárstva. Dôsledkom by mohla byť napríklad nemožnosť dosiahnutia splnenia cieľov a záväzných limitov odpadového hospodárstva, ako je uvedené v bode h) tohto stanoviska. V neposlednom rade môže Európska komisia rozhodnúť o vydaní odôvodneného stanoviska, t. j. podniknúť právne kroky proti Slovenskej republike za neodstránenie nedostatkov uvedených vo formálnej výzve zo dňa 12. novembra 2021, ako je uvedené v bode p) tohto stanoviska. Je dôvodné sa domnievať, že pohnútkou navrhovateľa realizovať navrhovanú činnosť účelovým výberom jednoduchšej až triviálnej technológie, je vybudovanie čo najjednoduchšieho zariadenia za minimálne investičné náklady a za čo najkratší čas, na úkor

povinného zohľadnenia technického a vedeckého pokroku, ktoré nezodpovedá súčasnému stavu techniky, t. j. nedokáže vhodným spôsobom separovať rôzne frakcie odpadu s cieľom ich ďalšieho materiálového zhodnotenia, ale naopak dôsledkom bude maximalizácia množstiev výstupných frakcií odpadu, ktoré primárne budú smerovať na energetické zhodnotenie (nadsitná frakcia), napr. v zariadení na energetické využitie odpadov (ZEVO) vo vlastníctve právnickej osoby, ktorá je personálne a majetkovo prepojená s navrhovateľom a na zneškodnenie skládkovaním (podsitná frakcia), napr. na skládkach prevádzkovaných právnickými osobami, ktorú sú personálne a majetkovo prepojené s navrhovateľom, čo je v priamom rozpore so záväzným poradím priorít hierarchie odpadového hospodárstva, ako je uvedené v bode c) tohto stanoviska.

Vyjadrenie navrhovateľa:

Na základe verejne dostupných informácií (odkaz nižšie) navrhovateľ vyjadruje odôvodnené podozrenie, že podávateľ uvedených pripomienok, pán Ján Fecenko, je osobou, ktorá je, resp. bola personálne prepojená s konkurenčnou spoločnosťou a navrhovateľ teda vyjadruje odôvodnené podozrenie na zaujatosť a účelovosť vyjadrení pána Fecenka k predmetnej navrhovanej činnosti.

<https://www.enviroportal.sk/ipkz/prevadzka?id=3032> - správa z environmentálnej kontroly z roku 2016 – str.2 a str.3 a tiež správa z environmentálnej kontroly z roku 2018 – str. 4

Pán Fecenko je osobou, ktorá sa zároveň s identickými pripomienkami pravidelne zúčastňuje zisťovacích konaní podľa zákona o EIA, pre navrhované činnosti alebo ich zmeny, na celom území Slovenskej republiky, v rámci uvádzaných s navrhovateľom prepojených prevádzok. V týchto konaniach podáva pán Fecenko aj odvolania a rozklady voči vydaným rozhodnutiam zo zisťovacích konaní a to s identickými pripomienkami, ktoré už boli v týchto konaniach, v rámci predchádzajúcich vyjadrení navrhovateľov, niekoľko krát riadne a vecne vyargumentované a vysvetlené. O čom svedčí aj fakt, že v rámci odvolania podaného pánom Fecenkom, voči rozhodnutiu pre navrhovanú činnosť s názvom „Mechanická úprava odpadov prostredníctvom mobilných zariadení“, ktoré obsahovalo obdobné pripomienky, bolo predmetné odvolanie pána Fecenka príslušným Okresným úradom Košice, odborom opravných prostriedkov zamietnuté a predmetné rozhodnutie zo zisťovacieho konania bolo potvrdené. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 08.08.2022.

Jedna sa o nižšie uvedené konania:

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/skladka-odpadov-hanusovce-petrovce-uprava-odpadov-pred-ulozenim-na-skl-2>

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/skladka-odpadov-myslina-lucky-centrum-mbu-myslina>

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/mechanicka-uprava-odpadov-prostrednictvom-mobilnych-zariadeni>

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/mechanicka-uprava-odpadov-drvenim-sitovanim-prostrednictvom-mobilnych->

Navrhovateľ zároveň dodáva, že pri poukazovaní na prepojenia navrhovateľa pán Fecenko účelovo uvádza len zariadenia na zneškodňovanie odpadov a zariadenie na energetické zhodnocovanie odpadov. Pri tom v rámci uvádzaných prepojení je zabezpečované komplexné nakladanie s odpadmi, vrátane preferovania materiálového zhodnocovania odpadov, napr. prostredníctvom prevádzkovania bioplynovej stanice, zameranej na materiálové zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov, vrátane biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu, činnosťou zhodnocovania odpadov R3, podľa prílohy č.1 k zákonu o odpadoch. Súčasťou týchto uvádzaných prepojení sú zároveň aj rôzne inovatívne zámery, akým je napr. výroba vodíka z obnoviteľných zdrojov energie, s dôrazom na environmentálny rozmer projektov. V rámci komplexných služieb je samozrejmosťou, že súčasťou týchto prepojení sú aj zariadenia na zneškodňovanie odpadov a tiež zariadenie na energetické zhodnocovanie odpadov, čo sú zariadenia na nakladanie s odpadmi, ktoré majú

taktiež dôležité postavenie pri zabezpečovaní environmentálne bezpečného nakladania so zvyškovým, nerecyklovateľným odpadom, v súlade s príslušnou legislatívou, vrátane legislatívy v odpadovom hospodárstve. Pre naplnenie rôznych nadchádzajúcich legislatívnych požiadaviek (napr. zákaz skládkovania zmesového odpadu, ktorý neprešiel povinnou úpravou, s účinnosťou od 01.01.2023) a tiež stanovených cieľov v odpadovom hospodárstve je pre zodpovedné spoločnosti prirodzené, aby reagovali na tieto požiadavky novými, inovatívnymi zámermi, ale aj zmenami už existujúcich projektov, čo si pochopiteľne vyžaduje absolvovanie príslušných legislatívnych procesov, s dôrazom na ochranu životného prostredia a verejného zdravia. Navrhovateľ, vrátane uvádzaných prepojení preto pristupuje k týmto projektom s maximálnou zodpovednosťou a v súlade s príslušnou legislatívou. Okrem toho je logické, že pre materiálové zhodnocovanie, energetické zhodnocovanie odpadov, ale aj pre zneškodňovanie odpadov bude navrhovateľ využívať aj prepojené prevádzky, tak aby bola zabezpečená aj udržateľnosť prevádzky navrhovanej činnosti z ekonomického hľadiska, na ktorú poukazuje aj pán Fecenko vo svojich pripomienkach v bode I) a to v súlade s hierarchiou, legislatívou a cieľmi v odpadovom hospodárstve.

K jednotlivým tvrdeniam uvedeným v tomto bode pripomienok sa navrhovateľ dostatočne vyjadril v rámci predchádzajúcich vyjadrení navrhovateľa k jednotlivým predchádzajúcim bodom pripomienok. Pri uvádzaní „jednoduchosti a triviálnosti“ zvolenej technológie v rámci týchto pripomienok, opomenul pán Fecenko pri údajnom dôkladnom preštudovaní zámeru fakt, ktorý je uvedený na str. 27 samotného zámeru pre zisťovacie konanie. Predpokladané investičné náklady na realizáciu navrhovanej činnosti sú odhadované na úrovni približne 5 700 000 € až 8 300 000, v závislosti od variantu, čo je jasne v rozpore s tvrdeniami o „jednoduchéj a triviálnej“ technológií. Ak by sa skutočne jednalo o jednoduchú technológiu, odhadované náklady na realizáciu navrhovanej činnosti by boli podstatne nižšie.

Pripomienky Mgr. Art. Jany Obšivanovej, Hlavná 165/42, 076 62 Dvorianky:

K predkladanému zámeru žiadam o preverenie vplyvu na životné prostredie z nasledovných hľadísk, ktoré preukážu súlad s povinnosťami podľa osobitných zákonov:

1. Podrobne preveriť a vyhodnotiť vplyv zámeru na vodný zdroj obce Dvorianky.

Obec Dvorianky využíva v súčasnosti vlastný vodný zdroj pre hromadné zásobovanie svojich obyvateľov. Aj napriek tejto skutočnosti sa v zámere prílohe č. 4 HIA uvádza, že lokalita posudzovanej činnosti sa nachádza mimo chránené vodohospodárske oblasti, a že v okolí nie je vodný zdroj pre hromadné zásobovanie obyvateľov, ani ochranné pásmo takéhoto zdroja. V predloženej dokumentácii sa vodný zdroj obce Dvorianky nespomína a ani sa naň neprihliada. Vzhľadom k tomu, že plánované centrum MBU bude pri úprave odpadov produkovať kontaminované odpadové vody, ktoré sa síce budú zhromažďovať v akumulčných nádržiach, ale ako sa ďalej uvádza v posudku, prebytočné odpadové vody z týchto nádrží bude nutné odvážať a likvidovať v čistiarniach odpadových vôd.

Žiadam o preverenie akým spôsobom sa zabezpečí kontrola nad týmto procesom. V zámere sa totiž uvádza, že množstvo prebytočných odpadových vôd z technologického procesu a spevnených plôch, ktoré budú určené na likvidáciu v ČOV nie je možné zatiaľ kvantifikovať.

Vzhľadom na vyššie uvedené, žiadam príslušný orgán aby vydal stanovisko, ktorým neodsúhlasí realizáciu navrhovanej činnosti.

Vyjadrenie navrhovateľa:

Vplyvy navrhovanej činnosti na vodné pomery, vrátane uvedeného vodného zdroja obce Dvorianky sú vyhodnotené v rámci samotného, vypracovaného zámeru pre zisťovacie konanie (napr. na str. 77), ale aj v rámci vypracovanej Hodnotiacej správy na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie, ktorá bola vypracovaná odborne spôsobilou osobou a ktorá tvorí súčasť predmetného zámeru, ako samostatná príloha. Uvedené vplyvy boli vyhodnotené okrem iného aj na základe posúdenia vzdialenosti uvedeného vodného zdroja od lokality pre navrhovanú činnosť, navrhnutých opatrení na elimináciu negatívnych vplyvov, ktoré vychádzajú z najlepších dostupných techník (BAT), z príslušných legislatívnych predpisov, z navrhnutých technológií, ktoré vychádzajú zo skúseností z prevádzkovania takýchto zariadení v zahraničí, kde sú takéto zariadenia štandardne používané a v praxi už dostatočne overené, čo uvádza aj samotný zámer pre zisťovacie konanie.

Plocha pre navrhovanú činnosť bude v oboch variantoch navrhovanej činnosti umiestnená na mieste, ktoré je bezpečne vzdialené od povrchových vôd, zdrojov pitnej vody, zdrojov liečivých vôd a prírodných minerálnych vôd a ich ochranných pásiem a nachádza sa mimo trvalo zamokrených pozemkov a inundačných území. Uvedený vodný zdroj obce Dvorianky sa nachádza približne 1,3 km od lokality pre navrhovanú činnosť a nie je teda v bezprostrednej blízkosti predmetného územia, ani v jeho blízkom okolí, tak aby navrhovaná činnosť mohla bezprostredne alebo výrazne negatívne ovplyvniť uvedený vodný zdroj. Zároveň sa v okolí lokality pre navrhovanú činnosť, ale aj v okolí lokality uvedeného vodného zdroja obce Dvorianky vyskytujú už existujúce prevádzky bioplynovej stanice, poľnohospodárskych dvorov, okolité orné pôdy sú aktívne poľnohospodársky využívané, vrátane hnojenia a uvedený vodný zdroj je aj v blízkosti obytnej zóny. Tieto všetky prevádzky, činnosti a zóny môžu byť taktiež potenciálnym zdrojom znečisťovania podzemných vôd, pre ktoré sú prijaté a pre ktoré platia opatrenia v zmysle príslušných legislatívnych predpisov na ochranu vôd a na zamedzenie vzniku ich znečistenia. Obdobne tomu bude aj v prípade navrhovaného zariadenia, ktoré bude vzdialené približne 1,3 km od uvedeného vodného zdroja a prevádzkovanie ktorého bude podmienené vydaním integrovaného povolenia v zmysle zákona č. 39/2013 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré vydáva Slovenská inšpekcia životného prostredia a ktorá bude nad danou prevádzkovou vykonávať aj kontrolnú činnosť. Súčasťou integrovaného povolenia sú aj podmienky pre oblasti povrchových a podzemných vôd.

Nakladanie s odpadovými vodami a kontrolu nad týmto procesom upravuje zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon). Konkrétne sa na predmetné akumulčné nádrže vyžaduje súhlas orgánu štátnej vodnej správy podľa §27 vodného zákona. V rámci tohto súhlasu sú určované aj konkrétne podmienky súhlasu, ktorými je prevádzkovateľ povinný sa riadiť. Zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami upravuje §39 vodného zákona, v rámci ktorého bude okrem iného pre predmetnú prevádzku vypracovaný aj plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku, tzv. havarijný plán. V rámci kolaudácie predmetných nádrží bude zároveň zdokladovaná aj nepriepustnosť týchto nádrží, resp. vykonanie skúšky ich vodotesnosti.

Navrhovaná činnosť bude v oboch variantoch prevádzkovaná výhradne na vodohospodársky zabezpečených plochách, kde bude zabezpečené aj oddeľovanie tokov jednotlivých odpadových vôd, v závislosti od ich charakteru a pre ktoré budú určené aj samostatné akumulčné nádrže. Tieto vody budú využívané primárne pre potreby technologického procesu, v rámci uzavretého cyklu zavlažovania na vodohospodársky zabezpečených plochách.

Na likvidáciu do čistiarne odpadových vôd, ktorá bude disponovať príslušným oprávnením na takúto činnosť, budú na základe riadneho zmluvného vzťahu odvázané len prebytočné odpadové vody, ktorých vznik nie je vylúčený. Doklady o vývozech odpadových vôd z akumuláčnych nádrží na likvidáciu do čistiarne odpadových vôd budú uchovávané pre kontrolu nad uvedeným procesom. Celý technologický proces, vrátane nakladania s vodami je navrhnutý tak, aby v čo najväčšej možnej miere bol minimalizovaný vznik vôd obsahujúcich znečisťujúce látky, ktoré bude potrebné likvidovať v čistiarni odpadových vôd a to napr. oddeľovaním tokov odpadových vôd alebo recirkuláciou týchto vôd v technologickom procese, pri ktorej v rámci tohto procesu dochádza aj k istým procesným stratám. Pre navrhovanú činnosť bol zvolený ako optimálny variant č.1, ktorý potrebuje aj nižšie požiadavky na externé zdroje vody.

Z hľadiska odhadu spotreby vody samotný zámer pre zisťovacie konanie uvádza, že pre navrhovanú činnosť sa vyžaduje aj dodatočná potreba externého zdroja vody, ktorá je pre oba varianty kvantifikovaná v požiadavkách na vstupy. Táto potreba vzniká aj napriek primárnemu využívaniu vzniknutých odpadových vôd v technologickom procese. Zároveň v optimálnom variante č.1 budú využívané okrem odpadových vôd a externého zdroja vody aj zachytené nekontaminované zrážkové vody zo striech stavebných objektov, ktorých produkcia a teda aj následné využitie je priamo závislé na klimatických podmienkach. Odhad potreby externého zdroja vody bol kvantifikovaný na základe týchto potrieb v obdobných zariadeniach takéhoto charakteru v zahraničí. Z hľadiska požiadaviek na výstupy sa v rámci skúseností z obdobných prevádzok s porovnateľnou kapacitou predpokladá celkový vznik približne 2 000 až 5000 m³ odpadových vôd, ktoré budú využívané predovšetkým v technologickom procese. Tento odhad je v tomto štádiu projektovej prípravy len veľmi orientačný a v zámere pre zisťovacie konanie nebol tento široký rozsah uvedený aj vzhľadom na to, že pre konkrétne zariadenie vstupuje do odhadu celkovej produkcie odpadových vôd viacero špecifických faktorov a bližšia špecifikácia tejto produkcie bude súčasťou vypracovanej projektovej dokumentácie pre povoľovací proces. Produkciu jednotlivých druhov odpadových vôd a nakladanie s nimi ovplyvňujú predovšetkým vlastnosti vstupných odpadov, najmä obsah vlhkosti, ktoré majú rôznorodé zloženie, taktiež klimatické podmienky, ktoré sú premenlivé počas kalendárneho roka a medzi jednotlivými rokmi, ale aj množstvo zachytených zrážkových vôd zo striech stavebných objektov, ktorých množstvo bude počas roka a medzi jednotlivými rokmi taktiež premenlivé. Bližšia vodná bilancia a toky jednotlivých odpadových vôd pre navrhované zariadenie budú súčasťou vypracovanej projektovej dokumentácie v rámci povoľovacieho procesu, kde bude táto bilancia a toky podrobnejšie rozpracovaná. Z vyššie uvedeného, ako aj zo zámeru pre zisťovacie konanie teda vyplýva, že pre potreby samotného technologického procesu nebudú vznikajúce odpadové vody kapacitne dostatočne postačujúce a bude

potrebné ich dopĺňať z externého zdroja a teda, že na likvidáciu do čistiarne odpadových vôd budú odvážané len prebytočné odpadové vody, ktorých potreba likvidácie v čistiarni odpadových vôd, vzhľadom na uvedené, môže vznikáť iba ojedinele.

S pozdravom

Martin Šmigura

Predseda predstavenstva